

Piatok 15. týždňa v Cezročnom období

Rozjímanie na piatok 15. týždňa
v Cezročnom období.

Navrhované témy sú: význam
soboty; nedeľa, nový Pánov deň;
Eucharistia a odpočinok.

19.07.2024

PRI ISTEJ PRÍLEŽITOSTI, keď Ježiš a
jeho učeníci prechádzali cez veľké
pole, Matúš hovorí, že boli hladní
(porov. Mt 12,1). Keď sa videli
obklopení jedlom, apoštoli začali
trhať niekoľko klasov pšenice, „mrvili
ich rukami a jedli“ (Lk 6, 1). Židovský

zákon dovoľoval vziať si rukou niekoľko pšeničných zŕn z úrody blízneho (porov. Dt 23, 25). Spor však vzniká preto, že to robia v sobotu. Keď sa to dozvedeli farizeji, povedali Majstrovi: „Pozri, tvoji učeníci robia, čo neslobodno robiť v sobotu“ (Mt 12, 2).

V knihe Exodus čítame, že Boh žiada ľud zmluvy: „Spomni na sobotňajší deň, aby si ho zasvätil“ (Ex 20, 8). Z Božej iniciatívy nebola sobota umiestnená vedľa predpisov týkajúcich sa bohoslužby, ale do samotného Dekalógu. Inšpirovaný text vysvetľuje dôvod tohto prikázania: „Lebo za šesť dní Pán utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich, v siedmy deň však odpočíval. Preto ho Pán požehnal a zasvätil ho“ (Ex 20, 11). K božskému predpisu šabatu sa postupom času pridávali čoraz prísnejšie ľudské predpisy. V Ježišových časoch sa toto nariadenie stalo takým konkrétnym,

že existovala klasifikácia 39 druhov zakázaných prác.

Ježiš ako skutočný vykladač Božích predpisov reagoval na sťažnosť farizejov zdôraznením pravého – a možno zabudnutého – významu soboty: služby Bohu a blížnemu, takže nečinnosť by nemala byť najvyšším kritériom. Namiesto toho, aby sa Kristus sústredil na kazuistiku toho, čo je dovolené alebo zakázané, pozýva nás, aby sme sa pozreli na hlbší dôvod, prečo Jahve ustanovil sobotný odpočinok: zdržať sa určitých zamestnaní, aby sme si mohli slobodnejšie uctiť Pána. Prikázanie o sobote odkazovalo na tajomný Boží odpočinok po stvorení a tiež na vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva. Možno teda povedať, že zachovávanie soboty má oslobodzujúci charakter. Cieľom Božieho zákona nebolo zaviazať ľudí nespočetnými predpismi, ale oslobodiť ich každý týždeň od menej

dôležitých, aby obrátili svoj pohľad k Bohu: aby si uvedomili, že sme deťmi Stvoriteľa všetkých vecí a toho, ktorý nás oslobodzuje od každého otroctva.

V KONTEXTE DISKUSIE o sobote Ježiš odhaľuje veľkosť svojej identity. „V Zákone ste nečítali, že kňazi v sobotu porušujú v chráme sobotu, a predsa sú bez viny? No hovorím vám: Tu je niekto väčší než chrám“ (Mt 12, 5-6). Chrám mal najvyššiu dôstojnosť, pretože to bol dom, kde prebýval Jahve. Nad Chrámom bol nadradený iba sám Boh. Kristus týmito slovami jasne vyhlasuje svoje božstvo. Na konci rozhovoru ako vrchol dodáva: „Lebo Syn človeka je pánom aj nad sobotou“ (Mt 12, 8). Keďže nariadenie o sobote je božská inštitúcia, Ježiš sa nepriamo predstavil ako Boh: toto je veľká kresťanská udalosť.

Svojimi slovami Majster nemal na mysli ignorovanie sobotného odpočinku. Vieme, že Ježiš zachovával zákon, náboženský aj občiansky: každú sobotu chodil so svojimi učeníkmi do synagógy, platil dane, so svojimi učeníkmi putoval do chrámu a prežíval sviatky ako každý zbožný Žid. V skutočnosti po zmŕtvychvstaní jeho učeníci naďalej chodili do synagógy v sobotu, hoci sa začali stretávať aj v prvý deň týždňa na pamiatku zmŕtvychvstalého Ježiša. Prvý deň v týždni sa stal dňom nového stvorenia a konečného oslobodenia.

Postupom času v ranokresťanskom spoločenstve nedeľa postupne nahradila sobotu ako *dies Domini*, Pánov deň. Nedeľa nebola pre kresťanov prvých storočí len ďalším dňom, ale predstavovala samotný stredobod ich života. Z tohto dôvodu Cirkev o niekoľko storočí neskôr ustanovila nedeľné prikázanie.

Veriaci, ktorí sa zdržiavajú niektorých činností, ktoré im bránia uctievať Boha, tak môžu „prežívať radosť, ktorá je vlastná Pánovmu dňu, alebo sa tešiť z náležitého odpočinku mysle a tela“^[1]. Ježiš nám „dáva svoj deň ako stále nový dar svojej lásky (...) Čas ponúknutý Kristovi nie je nikdy strateným časom, ale skôr časom získaným na hlboké poľudštenie našich vzťahov a nášho života“^[2].

SVEDECTVÁ Z DRUHÉHO STOROČIA
nám hovoria, že prví kresťania sa schádzali v nedeľu, aby slávili Eucharistiu: „V deň, ktorý sa nazýva dňom slnka, sa všetci, ktorí žijú v meste alebo na vidieku, zhromaždia na jednom mieste. Čítajú sa spomienky apoštolov a spisy prorokov (...) Potom sa prináša chlieb a kalich zmiešanej vody a vína tomu,

kto predsedá bratom“^[3]. Pri nedeľnej Omši sa stretávame s Bohom: počúvame jeho slovo a živíme sa Chlebom života v spoločenstve s celou Cirkvou. „Spolu s ostatnými našimi činnosťami nám tiež pripomína, že nie sme otroci, ale deti Otca, ktorý nás neustále pozýva, aby sme v neho vkladali svoju nádej“^[4].

Týmto spôsobom je nedeľa skutočne „dňom Krista“ a zároveň je „dňom človeka“. Odpočinok vlastný tomuto dňu, zdieľaný s Bohom a s celou Cirkvou, nám pomáha obnoviť sily na plnenie úloh týždňa.

Prostredníctvom obety jeho Syna odovzdávame Bohu všetky udalosti týždňa, ktorý sa skončil, a udalosti týždňa, ktorý sa začína. „Oddych som vždy chápal,“ povedal svätý Josemaría, „ako uvoľnenie sa od každodennosti, nikdy nie ako dni ničnerobenia. Oddych znamená naberať sily, myšlienky, plány... Jedným slovom, zmeniť činnosť, aby

sme sa neskôr — s novým zápalom — mohli vrátiť k bežnej práci“^[5]. Panna Mária, ktorá sa určite zúčastnila na tých prvých nedeľných stretnutiach, sa môže za nás prihovárať, aby Boh zvýšil našu túžbu živiť sa jeho Chlebom a jeho slovom.

^[1] *Kódex Kánonického práva*, kánon 1247.

^[2] Svätý Ján Pavol II, *Dies Domini*, bod 7.

^[3] Svätý Justín, *Apológia*, 1, 65.

^[4] František, *Audiencia*, 13-XII-17.

^[5] Svätý Josemaría, *Brázda*, bod 514.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/piatok-15-
tyzdna-v-cezrocnom-obdobi/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/piatok-15-tyzdna-v-cezrocnom-obdobi/)
(10.08.2025)